

og de havde altsaa overtaget den med en Gæld af 10,000 Kr., men trods de store Indtægter, som Gaarden havde givet, havde han forøget Gælden, saa at den var naaet op til 32,000 Kr., uden at hun — og han med, thi han laa som sagt paa sit hjerste — nu anede, hvad de Penge vare brugte til. Jeg har megen Grund til at tro, at han ligefrem var bleven snydt for Pengene i en nærliggende Købstad af Folk, som benyttede sig af hans Uvidenhed og store Indskrænkethed. Saa maatte Konen gaa desfræ med det uhyre Tab, som laa i, at Gælden paa Gaarden var bleven forøget fra 10,000 til 32,000. Havde der været en Ægtepagt eller en Lov om, at Manden ikke kunde gøre det uden Konens Samtykke, saaledes som det er Tilfældet de fleste andre Steder i Verden, vilde dette ikke være sket, og jeg tror ikke, at Ægtefælskets sædelige Værd var blevet formindsket derved. — Men, mine Herrer, det er ikke blot paa Formuens Omraade, at jeg ønsker en Forbedring, men det er ogsaa paa de øvrige Omraader, der nævnes i Forslaget: Husvæsenet, Tyendet og først og fremmest med Hensyn til Børnene. Det maa vel erindres — det er der heller ingen, der har modsaagt — at paa disse Omraader ere vore Hænder nu bundne. Jo, det er sandt, det blev modsaagt af det ærede Medlem for Odense Amts 8de Valgkreds, idet han jagde, at vor Lovgivning allerede nu er saaledes, at man ad Frivillighedens Vej kan opnaa det samme, som vi ville tvinge Folk til, men det er en stor Misforstaaelse. Jeg har allerede med Hensyn til Formuefællesskab vist, at vi ikke mere kunne naa det, man efter vort Forslag kan naa. Men saa er der den store Forskel, at nu kunne Ægtepagter kun omfatte Pengene, men efter vort Forslag kunne de omfatte mere, navnlig ogsaa Børnene, som jo dog ere langt vigtigere end Pengene. Efter vort Forslag kan det muliggøres, at en Hustru dog i nogen Maade kan sikre sig imod, at Manden raader med Børnene, som han finder for godt, uden i mindste Maade at spørge hende derom. Det er ikke et Tankeeksperiment, jeg her kommer med. Jeg har haft Vejlighed til at erfare, hvorledes en Mand har benyttet sig af sin Ret over Børnene til at tvinge sin Hustru til Skilsmisse. Hun havde ikke givet ham nogen lovlig Grund, men saa sendte han deres Børn en for en ud af Huset for at tvinge hende til at gaa ind paa Separation, og saa lykkedes det ham. Og jeg har set et lignende Tilfælde, hvor en Mand benyttede sig af sin Ret over Husvæsenet og dets Indretning i samme Djemed. Da Konen ikke vilde gaa med det gode, og han efter sin

Stilling ikke godt kunde forlade det Sted, hvor de boede — thi ellers kunde han have rejst fra hende — satte han hende ind i et Bærelse for sig i Huset og lod Resten af Huset bestyre ved en Husholderste. Og det hændte, at han en Dag, da Konen i hans Nærværelse henvendte en Bemærkning til Barnepiggen om, at det var ikke Vej til at gaa ud i med BARNET, for op og sagde til Pigen: De skal ikke bryde Dem om, hvad hun siger, det er mig, De skal lyde. Ved denne sin Generadighed paa Husvæsenets Omraade, som Loven nu beskytter, og som intet kan ændre, lykkes det ogsaa den Mand at faa sin Vilje. I disse Tilfælde kom det ikke til Sag, og jeg kan derfor ikke belægge mine Ord med Domme, men jeg kan dog henvise til Dommene i et Par andre Sager. Jeg vil nævne Dem en Dom af 7de Februar 1866, affaagt af Højesteret. Det var en Hustru, der havde forladt Manden og deres fælles Hjem og medtaget deres eneste Barn, der blev søgt til at tilbagelevere Manden dette. Vel gjorde Hustruen gældende, at hun havde andraget for Øvrigheden om at separeres fra sin Mand, og at det da af den maatte afgøres, hvem af dem der skulde have BARNET, hvorhos hun særlig henviste til, at BARNET kun var 5 Aar gammelt og var en Pige, men alligevel udtalte Retten: „Her under Sagen forhandles alene om Forældrenes Ret over for hinanden i det hverken ved Separation eller Skilsmisse ophævede Ægtefælskab. Manden er nu den af Ægtefællerne, der har Bestemmelsesret over Familiens Opholdssted og Børnenes Opdragelse, og da indstævnte har stillet sig uden for Familien og unddraget sig Sagsøgerens ægtefælskelige Myndighed, maa han have Udgang til lige over for hende at søge Domstolens Beskyttelse for den Ret, der tilkommer ham med Hensyn til BARNET lige saa fuldt, som om det havde været en fremmed, der har udøvet Retstrænkelsen“. Det kan jo være i dette Tilfælde, som jeg ikke kender andet til, end hvad jeg her har oplyst, at Hustruen i Virkeligheden har haft Ret, og at hun ikke har haft nogen Grund til at forlade Manden, men det kan ogsaa være, at hun har haft nogen Grund til at forlade ham, og dog er Resultatet blevet det samme. Jeg skal endvidere anføre en Overretsdom af 9de Oktober 1854. Det var et Ægtepar, som allerede i Forvejen havde levet adskilt fra hinanden, der for Øvrigheden i Svendborg Amt havde indgaaet Overenskomst om, at deres 4 Børn skulde blive hos Manden, men at han 4 Gange om Aaret skulde sende dem hen til et Sted, hvor Konen skulde have Lov til at være sammen med dem to Dage